GUIA DIDÀCTICA CREATIVA
ESO | *Cristian Olivé*

Aula

Introducció per al docent

La lectura pot ser una experiència personal memorable i es pot erigir en un punt de partida per desplegar habilitats, fomentar la creativitat, connectar diverses disciplines i generar aprenentatges nous. Aquesta guia didàctica creativa ofereix l'oportunitat de viure la lectura d'una manera immersiva perquè els estudiants la converteixin en una eina transversal, aprenguin, pensin sobre el que aprenen, vinculin el que han après amb altres qüestions de l'entorn i ho traslladin a un llenguatge nou explorant la creativitat.

Aquesta guia didàctica, que situa l'autor i la sinopsi de l'obra, es divideix en tres parts: abans, durant i després de la lectura. La primera serveix per presentar la novel·la i reflexionar sobre alguns dels grans temes que hi apareixen. La segona té una funció de seguiment de la comprensió del text i de reflexió a partir dels fets narrats. Finalment, la tercera part és una proposta pautada perquè l'alumnat elabori una activitat d'anàlisi i creació artística al voltant de la novel·la.

Cristian Olivé

***Cristian Olivé** és filòleg i professor de Llengua i Literatura a secundària. És autor dels llibres* **Profes rebels: El repte d'educar a partir de la realitat dels joves** *i* **Una educació rebel: El poder de transformar la societat.** *També és autor de les novel·les* **Estimat idiota** *per al públic adult i* **Dos per un** *i* **Més de dos** *(de la saga «Únics») per al públic adolescent. Elabora materials didàctics per fomentar el gust de llegir i entén la lectura com una eina transversal per generar vivències i potenciar la creativitat.*

Introducció per a l'alumnat

La sinopsi

Falten pocs dies per a Nadal i la visita al zoo de la classe de la Joséphine ha estat una catàstrofe. Ningú no sap què ha passat exactament, però els pares de la nena estan decidits a descobrir-ho. Mentre la investigació avança, a poc a poc comprenem que una catàstrofe mai no arriba sola, que res no és el que sembla i que els esdeveniments poden fer un gir que ningú no s'esperava.

La catastròfica visita al zoo ens manté en suspens fins al final. És una novel·la divertida i emocionant, plena de picades d'ullet a la nostra societat, la democràcia, l'educació inclusiva i el paper que hi tenen els pares i els mestres.

L'autor

Joël Dicker va néixer a Suïssa l'any 1985. El 2010 va obtenir el Premi dels Escriptors Ginebrins amb la seva primera novel·la, *Els últims dies dels nostres pares* (La Magrana, 2014). Més tard, *La veritat sobre el cas Harry Quebert* (La Magrana, 2013) va ser guardonada amb el Premi Goncourt des Lycéens, el Gran Premi de Novel·la de l'Acadèmia Francesa i el Premi Lire a la millor novel·la en llengua francesa, i a Espanya va ser escollida Millor Llibre de l'Any pels lectors d'*El País* i va merèixer el Premi Qué Leer al millor llibre traduït i el XX Premi San Clemente, atorgat pels alumnes de batxillerat de diversos instituts de Galícia. Aquesta obra, traduïda amb gran èxit a quaranta-dos idiomes, s'ha convertit en un fenomen literari global i forma, juntament amb *El llibre dels Baltimore* (La Magrana, 2016) i *El cas Alaska Sanders* (La Magrana, 2022), la trilogia protagonitzada pel personatge Marcus Goldman. Dicker també ha publicat a La Campana *La desaparició de Stephanie Mailer* (2018), *L'enigma de l'habitació 622* (2022) i *Un animal salvatge* (2024). *La catastròfica visita al zoo* (2025) és el seu primer llibre per a tots els públics.

ABANS DE LA LECTURA

1. Investiga qui és Joël Dicker i què ha escrit. Elabora un mapa mental breu amb les seves obres més importants, alguns detalls del seu estil narratiu i el gènere literari que acostuma a seguir.

2. L'autor, a l'epíleg del llibre, expressa:

> El que més m'emociona, quan parlo amb els meus lectors, són les lectures col·lectives i compartides en família, entre amics, als clubs de lectura. *La catastròfica visita al zoo*, que acabeu de llegir, és el meu modest i humil intent d'escriure un llibre que pugui ser compartit per tots els lectors, tant és qui siguin i on siguin, mentre tinguin entre set i cent vint anys. Que pugueu llegir amb els fills, amb la parella, amb els pares, amb els veïns, amb els companys.
>
> Un llibre que tant de bo pugui fer venir ganes de llegir i de fer llegir a tothom.

☞ Quina és, doncs, la voluntat de l'autor amb aquesta novel·la?

☞ Creus que la lectura pot ser una bona eina per apropar persones? Raona la teva resposta.

☞ Fes una llista dels llibres que hagis llegit en els darrers anys i que t'hagin agradat. Després, comenta'ls amb companys de la classe.

3. Has sentit a parlar de l'efecte papallona? Busca'n informació i escriu-ne un petit resum. Després de llegir la novel·la, digues si aquesta teoria pot tenir alguna relació amb els fets que s'hi narren.

DURANT LA LECTURA

Pròleg i capítols 1-3

1. A vegades, els llibres inclouen un pròleg per presentar l'obra i contextualitzar-la. En el cas de *La catastròfica visita al zoo*, la veu narrativa coincideix amb l'autor del llibre? Per què creus que la història comença amb aquest recurs?

2. Qui narra la història? Intenta classificar les característiques del narrador.

3. El primer capítol deixa clar que «les catàstrofes no passen mai de sobte: són el resultat d'una successió de petits sotracs que gairebé ni es noten, però que, de mica en mica, es van convertint en un terratrèmol». Intenta recordar un fet negatiu que hagis viscut i que s'hagi desencadenat per un conjunt de factors anteriors.

1r factor	2n factor	3r factor	Catàstrofe desencadenada

4. Què vol dir «escola especial»? I «nens normals»? Estàs d'acord amb aquestes denominacions? Quina penses que és la intenció de l'autor a l'hora d'utilitzar aquestes expressions i no unes altres?

5. Com és l'Escola Pics Verds? Segons la descripció que se'n fa, explica si el sentiment que desperta en la protagonista és positiu o negatiu. Comenta també amb exemples si es tracta d'una descripció objectiva o subjectiva.

6. Quin detall o quina peculiaritat destaca la narradora de cada personatge a l'hora de descriure'ls? Completa la graella següent:

Personatge	Tret destacat
Artie	
Thomas	
Yoshi	
Otto	
Giovanni	
La senyoreta Jennings	
Joséphine	

☞ I si haguessis de destacar un tret de la teva personalitat per descriure't, quin triaries?

7. Comenta la lectura entre línies i la raó per la qual la protagonista afirma que «vaig preguntar a la mare si algun dia aniria a l'escola normal, i em va dir que segurament no, però que ella m'estimava tal com era».

8. L'Otto explica que el mot *inundatio* ve del llatí i vol dir «inundació». Recopila les paraules que la Joséphine va aprenent al llarg del llibre. Aprofita també per anotar altres expressions que no coneguis i busca'n el significat al diccionari.

9. El cap de bombers tracta els nens de l'escola especial amb una certa condescendència. Alguna vegada has sentit que un adult et tractava així? Explica com va ser i com et va fer sentir.

10. El cap de bombers es refereix a un dels nens com «el mudet». La senyoreta Jennings, en sentir-lo, s'indigna i li demana que s'hi refereixi amb respecte. La resposta del bomber és que «ja no pots dir res». Creus que s'ha de tenir cura amb el llenguatge que fem servir en el nostre dia a dia? On són els límits per no ofendre ningú?

11. Després del que has llegit fins ara, tens alguna sospita de qui pot haver taponat les piques de l'escola especial?

Capítols 4-7

1. Segons l'àvia del Giovanni, què vol dir investigar «metòdicament»?

2. Explica el significat de l'afirmació següent de la Joséphine: «Diuen que l'infern és empedrat de bones intencions: o sigui, que de vegades fas una cosa amb la intenció d'ajudar i en realitat no ajudes gens».

3. Segons la Joséphine, de tots els possibles sospitosos que hi ha a la investigació, qui n'ha de quedar totalment descartat i per què?

4. Creus que el fet que el Director presenti els nous alumnes davant de tota l'escola és una bona decisió o un risc? Què hauries fet en el seu cas?

5. La majoria dels capítols acaben amb un fet insòlit i inesperat que fa que el lector no pugui parar de llegir. **A partir d'ara, anota tots els factors catastròfics que vagin apareixent a la novel·la i que suposin el factor desencadenant de les catàstrofes posteriors.**

Factor catastròfic desencadenant	Catàstrofe desencadenada

6. La novel·la presenta temes complexos d'una manera senzilla i entenedora. **Per explicar què és la democràcia, amb què la compara el Director?**

7. La novel·la també destaca pel seu sentit de l'humor i per la força que té l'absurd en la majoria dels fets. **Comenta el paper que tenen en la situació següent:**

> —En una democràcia —va afegir—, convivim amb les nostres diferències. En això sí que no penso transigir: en aquesta escola no hi haurà lloc per als intolerants!
>
> Llavors l'Artie es va posar a plorar tan fort que el Director no va poder continuar.
>
> —Per què plora, aquest nen? —va preguntar el Director.
>
> —Perquè soc intolerant a la lactosa —va explicar l'Artie.

8. El cas anterior no és l'únic moment del llibre en què el sentit literal de les paraules provoca un malentès còmic. **Per què opines que l'Artie no és capaç d'entendre el significat de l'expressió** «airejar el cervell»**?**

☞ **Coneixes altres expressions del dia a dia que tinguin un sentit figurat i que no s'hagin d'entendre de manera literal? Elabora'n una llista:**

9. **Què passa durant la catastròfica classe d'educació física que té com a conseqüència la catastròfica classe de seguretat viària?**

Capítols 8-10

1. Després de tot, com acaba la classe de seguretat viària?

2. Al llarg del llibre, el món adult i el dels nens es barregen inevitablement i es mostren a través de visions diferents. **Comenta a què creus que es refereix la Joséphine amb la reflexió següent:**

> «Quan fas mal a algú, has d'interessar-te per com es troba», ens va explicar.
>
> L'Otto, que té els pares divorciats, va explicar al Director que la seva mare deia que el seu pare li havia fet molt de mal, però que no semblava que el seu pare s'interessés gaire per com es trobava. El Director no va saber gaire com respondre.

☞ **Pots identificar altres casos del llibre en què el món dels adults i el dels nens s'uneixin?**

3. En un incident, què vol dir que algú té una «coartada»? **Quina és la del conserge de l'escola especial?**

4. La mare del conserge creu que l'ajuntament vol tancar l'escola especial. **Què et sembla aquesta decisió? La trobes encertada o errònia?**

Capítols 11-13

1. Arribats a aquest punt de la història, quina és la hipòtesi del policia pel que fa a la inundació de l'escola?

2. Comenta el diàleg següent entre el Director i el policia i digues si et sembla pertinent o no. A partir de les seves intervencions, què podem deduir de la personalitat de tots dos?

> —Faci el favor de no ficar-se on no el demanen! —va enfurismar-se el Director—. I es pot saber què fot amb la camisa de dormir de l'hospital, que se li veu tot el cul? A vostè li sembla que la canalla ha de veure aquest panorama? Que són nens especials, a més!
>
> —Què vol dir, «especials»? —va preguntar el policia.
>
> —Que no ho veu, que no són com els altres? —va cridar el Director.

3. L'àvia del Giovanni formula una altra hipòtesi que no sembla aguantar-se gaire. **Quina és?**

4. **Llegeix l'afirmació següent del Director i respon les preguntes:**

> —La democràcia només funciona correctament si voten tots els electors. Així, la decisió que prengui la majoria, és a dir, el nombre més gran de votants, representa realment la voluntat del nombre més gran de persones. La majoria decideix i la minoria ho ha d'acceptar. Però, si la gent no va a votar, no pot fer sentir la seva veu, i això vol dir que la decisió que es prengui no representarà la majoria de la població, en realitat, sinó només una minoria. Si no vas a votar deixes que decideixi la minoria, i això contradiu els fonaments de la democràcia.

☞ **Estàs d'acord amb les paraules del Director?**

☞ **Creus que és important anar a votar en una democràcia?**

☞ **Quin exemple posa el Director, al llarg del capítol, per il·lustrar la seva afirmació?**

☞ **A què es refereix quan parla de «la minoria sorollosa»? I de «la majoria silenciosa»?**

5. **Quin paper té el Balthazar en els fets narrats? Quines pistes sòlides ha recopilat per a la investigació?**

6. El capítol 13 s'acaba amb una catàfora, que és una estratègia literària que avança una idea que s'explicarà més endavant. **Ets capaç d'identificar-la? Quin efecte creus que provoca en el lector?**

Capítols 14-17

1. L'autor fa molts jocs de paraules que provoquen un somriure en el lector. Trobem un d'aquests exemples quan l'Otto diu que el Pare Noel és un «vell verd narcisista». **Explica el malentès que això produeix entre els nens i a què es refereix en realitat.**

2. El fals Pare Noel amb qui els nens parlen és, en realitat, un dramaturg. **A què es dedica, doncs, i quina proposta rep per part de l'escola?**

3. Què és la *Christmas Party*, qui l'organitza i per què, i qui hi va? Per què provoca l'admiració de tothom? Has anat algun cop a una festa que t'hagi despertat un «Uau!»?

4. L'àvia del Giovanni afirma que qualsevol investigació té «per una banda uns elements convergents que assenyalen uns possibles sospitosos, i per una altra unes proves irrefutables que permeten identificar i desemmascarar el culpable». Elabora, segons la informació recollida al llibre, una llista d'uns i altres pel que fa a la investigació de la inundació de l'escola.

Elements convergents que assenyalen uns possibles sospitosos	Proves irrefutables que permeten identificar i desemmascarar el culpable

5. Creus que el fet que una obra literària inclogui una paraulota la converteix automàticament en inadequada per als infants? Reflexiona sobre els límits del llenguatge.

6. La paraulota que apareix a l'obra de teatre es refereix a les parts genitals. Et sembla que, pel fet de tractar-se d'un tema relacionat amb el sexe, la censura que s'hi exerceix és més gran?

7. Explica el significat de l'afirmació següent del Director. Després, escriu altres exemples reals del teu dia a dia que reforcin la idea que expressa: «La censura, quan protegeix una minoria, també protegeix la majoria».

Capítols 18-20

1. L'obra de teatre que preparen al final de la novel·la es converteix en una mena de mirall del comportament penós dels pares. **Com reaccionen quan la veuen? Quin missatge se'n pot extreure?**

2. **T'atreveixes a escriure, com si fos un missatge subliminal, una escena teatral en què denunciïs una injustícia del teu entorn o un comportament qüestionable d'algú que coneguis?**

3. **Què veu la Joséphine sortint de l'auditori després de l'espectacle?**

4. **Quina sèrie de confessions fa la senyora dolenta, que és com anomenen la mare del Director?**

5. La història dins de la història és també un dels elements innovadors d'aquesta novel·la. El capítol 20 conclou amb aquesta queixa del pare de la Joséphine: «Continuo sense entendre quina relació hi ha entre tot això i el que ha passat avui al zoo». **Quina és la teva hipòtesi sobre com acabarà la novel·la?**

Capítols 21-22 i epíleg

1. De la carta d'amor que escriu el Director a la senyoreta Jennings, només en sabem com comença: «Estimada, estimadíssima Mary-Jane. He dubtat molt abans d'escriure-li aquestes ratlles...». **Com podria ser la resta del text?**

2. La visita al zoo precipita el final de la gran catàstrofe. **Enumera els fets narrats al capítol 21.**

3. L'epíleg se situa uns anys després dels fets esdevinguts al zoo. La Joséphine, de fet, ha acabat fent realitat un dels seus somnis. **Quin és? T'imagines la teva vida d'aquí a uns anys? Com creus que serà i què t'agradaria haver aconseguit?**

4. El gran missatge de la novel·la és que, amb innocència, les coses complexes semblen més senzilles. **Penses que la història hauria pogut esdevenir-se igual amb uns protagonistes diferents? Si vols, pots aprofitar per comentar què t'ha semblat i si la recomanaries a algú.**

5. S'ha dit que *La catastròfica visita al zoo* és una novel·la de difícil classificació. **Ara que has acabat de llegir-la, ets capaç de situar-la dins d'un gènere literari i dir a quin públic creus que s'adreça?**

DESPRÉS DE LA LECTURA

Segurament més d'una vegada has vist col·leccionables al quiosc. Solen ser d'edicions de llibres, peces de construcció en miniatura, nines, minerals, sèries… Aquests fascicles es venen amb un cartró gran que anuncia el nom de la col·lecció i inclouen un fulletó explicatiu i l'objecte en qüestió.

Per intentar establir un paral·lelisme amb *La catastròfica visita al zoo*, la tècnica narrativa de Joël Dicker funciona de manera semblant a la d'una col·lecció de fascicles, ja que se'ns presenten els fets en petites dosis per acabar explicant-nos una història més gran. Per això, entre moltes altres raons, l'estil literari és tan addictiu.

I si convertissis la novel·la en una col·lecció de fascicles? T'hi atreviries?

Segueix els passos següents per elaborar la col·lecció:

☞ **A mesura que llegeixis el llibre, selecciona objectes, personatges, espais, situacions o qualsevol element que sigui important a la història. Per exemple, al llarg del llibre es parla de la plastilina que tenen a les classes de l'escola especial i que podria haver taponat els lavabos.**

☞ Elabora un llibret o fulletó explicatiu de la col·lecció que contingui:

- Dades de l'autor.
- Resum, amb les teves paraules, de l'argument del llibre.
- Explicació dels personatges principals amb detalls destacats de la personalitat.
- Temes tractats al llibre, com ara l'escola inclusiva.
- Llista dels objectes futurs de la col·lecció amb elements relacionats amb la novel·la. Pots explicar què és cadascun i quina rellevància tenen en els fets narrats i, opcionalment, també pots dibuixar-los.

☞ Amb un cartró gran, confecciona el suport de la col·lecció, que pot dur per títol, per exemple, «Catastròfics».

☞ Crea el primer objecte de la col·lecció.

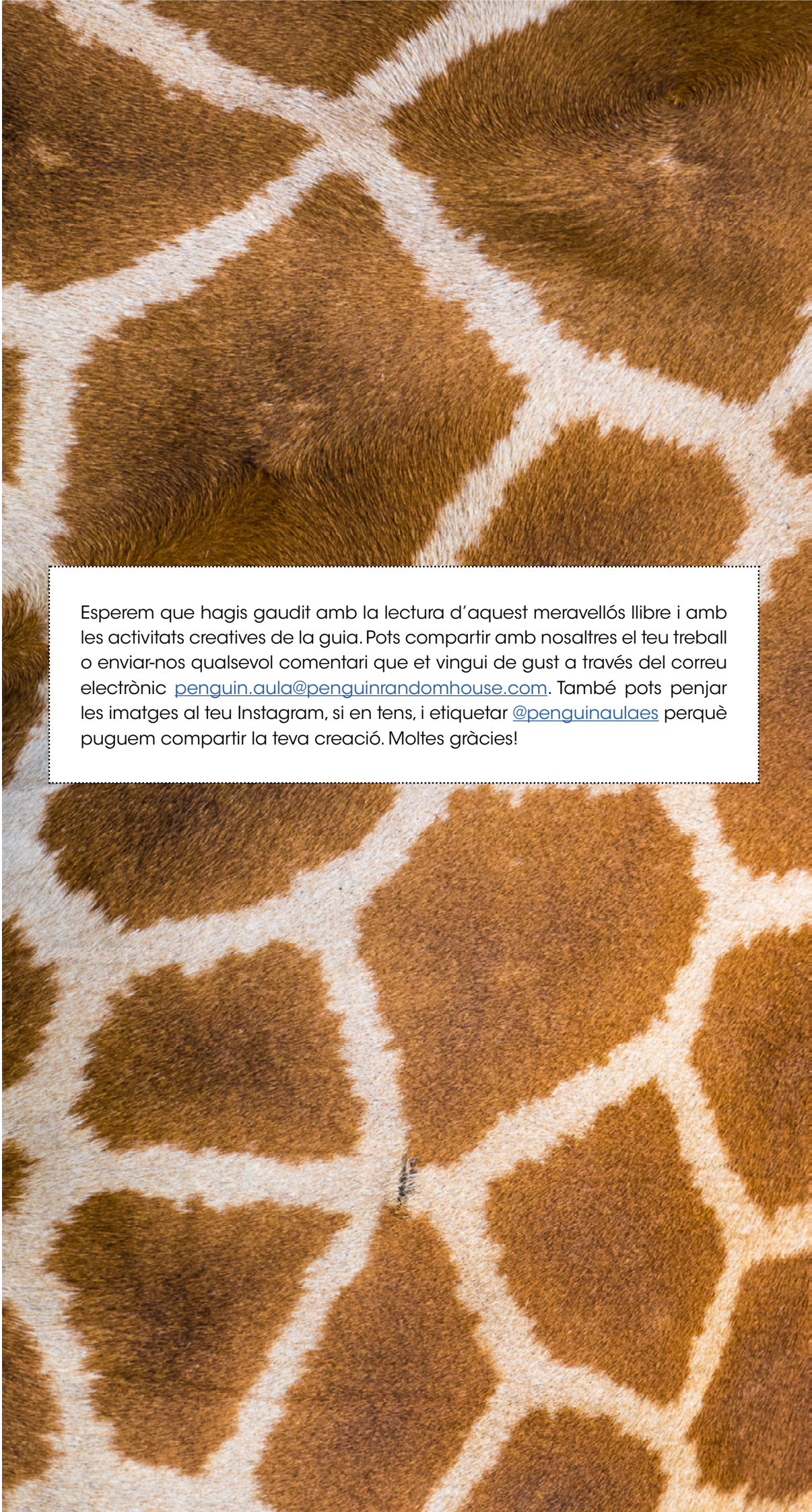

Esperem que hagis gaudit amb la lectura d'aquest meravellós llibre i amb les activitats creatives de la guia. Pots compartir amb nosaltres el teu treball o enviar-nos qualsevol comentari que et vingui de gust a través del correu electrònic penguin.aula@penguinrandomhouse.com. També pots penjar les imatges al teu Instagram, si en tens, i etiquetar @penguinaulaes perquè puguem compartir la teva creació. Moltes gràcies!

Penguin Aula